

— בני היקר —

רכוני ראש, כשדמעה בעין ומועקה בלב, אנו עומדים ליד תלולית עפר זו. שהוא קברך הרענן. הלכת מאיתנו ללא שוב, נפלת חלל במלחמה אכזרית זו. כדי שאנו נוכל להמשיך ולחיות. האם חיים הם אלה בלעדיך? לדעת שלא נראה אותך עוד, שלא נשמע צליל קולך, שלא נרגיש חיבוקך ואת זקנך המדגדג את לחיינו.

בן יקר, היית חייל לדוגמא ומופת, נאבקת להיות בקו הראשון, התנדבת לכל תפקיד כדי להרגיש את השלמות במילוי תפקידיך. וכמו בצבא כן בחיים היומיומיים, נשאת בעול האחריות, לא חסכת עמל ויוצ לעשות את העבודה על הצד הטוב ביותר.

אולי חטאתי כלפיך בני היקר; מגיל צעיר עזבת הבית, הלכת ללמוד רחוק מביתך, מהוריך ומשפחתך. לא הספקתי להיות איתך ובקרבתך, לשוחח, לבלות ולפתור ביחד את בעיותיך. עשית כל זאת לבד, בחכמת החיים שאלהים העניק לך מלידה, בהכרה שאינך גורם עוול לאדם, לחברה, לידיד ורע. ידעת למצוא שפה משותפת עם ידידים ויריבים כאחד, כי זכית במתת אלה ובהכרה כי כל בני אנוש שווים הם.

יחד אתי מבכים אותך, בני היקר, ידידיך, מכריך וכל אלה שידעו את אופיך הנעלה. את דמותך הבלתי נשכחת, את זקופות קומתך, גאוותך כישראל וצנוותך כאדם, כי באמת בצלם אלוה נולדת.

אריק יקר, את ביתך שבנית לתפארת השארת מיותרם. בית, שהיתה בו מסירות בלתי רגילה, אהבה הפורצת מכל סיגה לרעיה ולילדים הרכים, כולכם הייתם כחטיבה אחת, רוזים נחת ממשנהו.

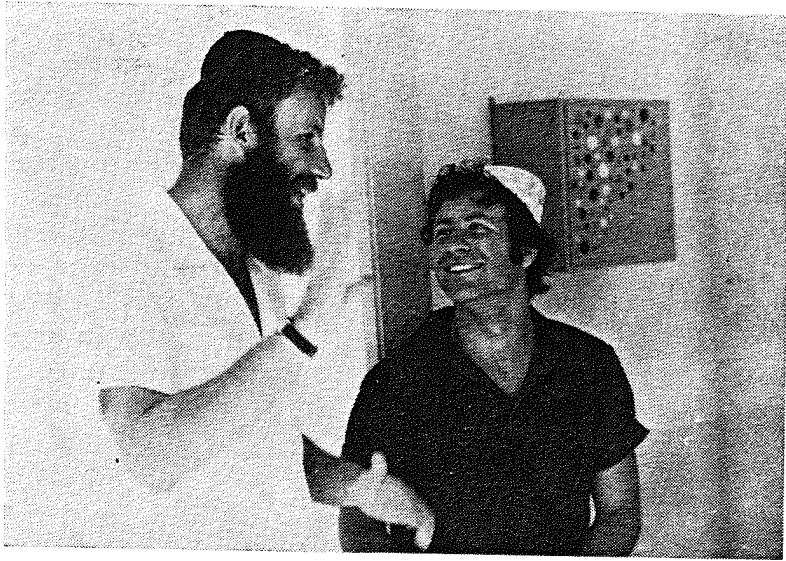
פתאם באה רוח רעה, רוח זלעפוט, אשר עקרה אותך מתוכם ומתוכנו. אריק חביבי, בן יקר, הלב אינו רוצה להשלים, כי אינך יותר, שלא תדפוק על דלת ביתנו שלא נראך צוהל ומשתולל עם ילדיך, שלא נרגיש את טפיחת היד על כתפי ותשאל: מה חדש, זקן? ושצליל קולך לא יתרונו בתוכנו.

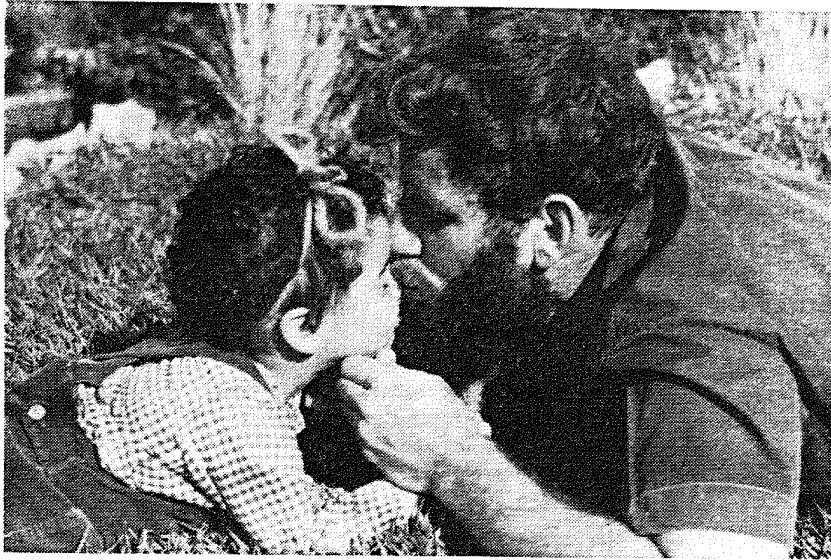
כברש זקוף שנגדע בטרם עת דימיתך בני היקר.

יהיה זכרך ברוך לעד.

מוטקה

(דברים ליד הקבר)

תלמיד שנעשה מופת

בתור קצין בצנחנים ובעל נסיון קרבי בעבר, ידע היטב לקראת מוה הוא הולך. ודאי לא שש אלי קרב. כאשר קראו לו, הלך. הלך כמו כולם. בשקט, בלי התרגשות, בלי התלהבות, ללא מילה מיותרת. הלך — וכמו רבים אחרים, לא שב.

הוא לא אהב את הפאתוס ואת הגוזמה שלנו, „הייקים“; הוא לא אמר „פנטאסטי“ ולא „איום ונורא“. לשאלה „איך אתה מרגיש“? או „איך היה“? היה משיב בקיצור, כדרך הצברים, „בסדר...“, ואילו שאלת „מה יהיה“? — היה משיב: „אין בעיות — יהיה בסדר“.

האופטימיות שלו, פשטותו, גישתו הישירה לחיים, ובעיקר טוב-ליבו היו תכונותיו הבולטות ביותר. במשך כל שנות הכרותנו, כילד, כתלמיד, כחבר, לא ראיתיו — ולו רק פעם אחת — מתפרץ בכעס, בשנאה, או בגסות רוח.

בהיותו בכתה ה' חלה ונאלץ להישאר זמן ממושך במיטה. כשבקרתיו, לא ראיתי לפני ילד מסכן, המרחם על עצמו. נהפוך הוא. אלי, שבאתי לעודדו, נהג לומר „אל תקח ללב, זה לא רציני“. וכשהחלים, פתח מיד בפעולה ספורטיבית נמרצת, על מנת להחזיר לעצמו את כושרו הגופני. ואמנם הצליח בכך בתקופה קצרה מאד.

הוא היה בן משק טיפוסי. מחונן היה בכושר תפיסה מהירה לכל עבודה, בתושיה רבה ובחוש מיוחד לטכנולוגיה, ואהב להמציא כל מיני פטנטים מאולתרים. הוא היה מסוגל לעבוד שעות אין ספור בשדה, ובערב לשחק כדורסל עם החברה.

אריק היה חקלאי, איש שדה בכל רמ"ח אבריו, עד שאיני מסוגל לתאר לי אותו, כשאינו יושב על טרקטור, קטפת או קומבין — כולו מרוכז בעבודתו, מיוזע, מלוכלך ובעיקר מרוצה — וגם כמובן, תמיד יחף.

בתקופה, שאריק ריכז את ענף גידולי השדה, התהפכו היוצרות; התלמיד לשעבר נעשה מורה. הודות לגישתו הטבעית והלבבית כל כך, התחזקה ידידותנו.

כשהיה עובר על ידינו בשדה, היה עוצר את הטנדר, מנפנף בידים וצועק: „נו חבר'ה, מה נשמע? איך הולך? יש בעיות“? וכשנדמה לו, שאנו נתקלים בקשיים וזקוקים לעזרה, היה מיד מצטרף לעבודתנו. ואם היתה השעה מאוחרת והיה נדמה, שלא נספיק לגמור, היה נעלם וחוזר כעבור זמן קצר בטנדר „עמוס צעירים“, כתגבורת. כנראה שחביבותו ודוגמתו האישית הם שקסמו לכולם ומנעו כל התמקחות בנושא.

תלמיד שנעשה מופת

בתור קצין בצנחנים ובעל נסיון קרבי בעבר, ידע היטב לקראת מוֹ הוא הולך. ודאי לא שש אלי קרב. כאשר קראו לו, הלך. הלך כמו כולם. בשקט, בלי התרגשות, בלי התלהבות, ללא מילה מיותרת. הלך — וכמו רבים אחרים, לא שב.

הוא לא אהב את הפאתוס ואת הגוזמה שלנו, „הייקים“; הוא לא אמר „פנטאסטי“ ולא „איום ונורא“. לשאלה „איך אתה מרגיש“? או „איך היה“? היה משיב בקיצור, כדרך הצברים, „בסדר...“, ואילו שאלת „מה יהיה“? — היה משיב: „אין בעיות — יהיה בסדר“.

האופטימיות שלו, פשטותו, גישתו הישירה לחיים, ובעיקר טוב-ליבו היו תכונותיו הבולטות ביותר. במשך כל שנות הכרותנו, כילד, כתלמיד, כחבר, לא ראיתיו — ולו רק פעם אחת — מתפרץ בכעס, בשנאה, או בגסות רוח.

בהיותו בכתה ה' חלה ונאלץ להישאר זמן ממושך במיטה. כשבקרתיו, לא ראיתי לפני ילד מסכן, המרחם על עצמו. נהפוך הוא. אלי, שבאתי לעודדו, נהג לומר „אל תקח ללב, זה לא רציני“. וכשהחלים, פתח מיד בפעולה ספורטיבית נמרצת, על מנת להחזיר לעצמו את כושרו הגופני. ואמנם הצליח בכך בתקופה קצרה מאד.

הוא היה בן משק טיפוסי. מחונן היה בכושר תפיסה מהירה לכל עבודה, בתושיה רבה ובחוש מיוחד לטכנולוגיה, ואהב להמציא כל מיני פטנטים מאולתרים. הוא היה מסוגל לעבוד שעות אין ספור בשדה, ובערב לשחק כדורסל עם החברה.

אריק היה חקלאי, איש שדה בכל רמ"ח אבריו, עד שאיני מסוגל לתאר לי אותו, כשאינו יושב על טרקטור, קטפת או קומבין — כולו מרוכז בעבודתו, מיוזע, מלוכלך ובעיקר מרוצה — וגם כמובן, תמיד יחף.

בתקופה, שאריק ריכז את ענף גידולי השדה, התהפכו היוצרות; התלמיד לשעבר נעשה מורה. הודות לגישתו הטבעית והלבבית כל כך, התחזקה ידידותנו.

כשהיה עובר על ידינו בשדה, היה עוצר את הטנדר, מנפנף בידים וצועק: „נו חברה, מה נשמעו איך הולך? יש בעיות“? וכשנדמה לו, שאנו נתקלים בקשיים וזקוקים לעזרה, היה מיד מצטרף לעבודתנו. ואם היתה השעה מאוחרת והיה נדמה, שלא נספיק לגמור, היה נעלם וחוזר כעבור זמן קצר בטנדר „עמוס צעירים“, כתגבורת. כנראה שחביבותו ודוגמתו האישית הם שקסמו לכולם ומנעו כל התמקחות בנושא.

למרות היותו נוח כליכך לבריות, ידע אריק גם להתעקש — ובעיקר עם עצמו. כשהציב לעצמו מטרה, לא הרפה ממנה עד שהשיגה. מי שהכיר את אריק כמוני, מבין ודאי כמה קשה לאדם פעלתן כמוהו לשבת בשקט ארבע שנים על ספסל הלימודים. והנה, התעקש, ישב ולמד וגמר את לימודי ההנדסה בהצלחה.

מאז ומתמיד לא נמנה אריק עם אלה העומדים מן הצד; הוא עמד במרכז ההתרחשויות במשק ו בפעילות החברתית. אך עם כל פעילויותיו הרבות, שגולו ממנו שעות רבות, מצא תמיד את הזמן להקדיש למשפחתו.

מכה איומה הכתה אותנו מלחמה זו. הפצע עמוק ומכאיב. שנים יחלפו עד אשר יגליד, אך כלאימת שנעלה את זכרם של הנופלים, תצטייר בפני דמותו של גבר גבה־קומה ורחב־כתפיים, עטור זקן מרשים ופרוע. ועל שפתיו חיוך — חיוך של טוב לב ושובבות — חיוך שקשה לשכוח אותו — חיוכו של אריק.

פרנצק

הוא לא השתנה

חברים רבים היו לו, לאריק, בכל מקום. רבים אהבוהו. מאחורי חזקן העצום, שגידל בשנים האחרונות, היה מסתיר שתי גומות חן, חיוך ביטני ומסמיק, לב טוב ורחב, ראש נבון ושכל ישר.

עוד בנעוריו היה אידאליסט גדול. אודתו, שלפעמים היה מרגיע אותי במעשיותיו. אליליו באותה תקופה היו קודם כל „אבא שלי“, ואחר כך מקימי ה־101, וותיקי קרבות ופעולות תגמול. לכל המשימות היה נרתם בהתלהבות. הוא לא היה יוזם אותן, אבל כשראיתי אותו ואת רן הולכים ומנופפים ידיהם הארוכות בהתלהבות, ומספרים דברימה זה לזה, ידעתי, כי כאן מתרקמת תכנית פעולה.

חוש החומור המיוחד שלו התבטא בסוג של הערות, שחיו אופייניות לו: „הגיע הזמן שתחליפי את האבטיח באפסנאות“. לשולי קרא „שולמית תודה ש...“ — ועוד כהנה וכהנה פניני לשון, שלא היו כל כך שגרניות אז.

מאותם הימים זכורות לי שבתות של טיולים, עם ילד אחד על כתפיו ועוד שניים־שלושה בין רגליו. כי עוד בנעוריו אהב אריק ילדים, טיפל בהם בלבביות — והם נדבקו אליו. כדורסל הוא שיחק בהתלהבות ו„הזיע קשות“.

מאוחר יותר הגעתי להכירו מקרוב בתקופה בה שירתנו בצבא. לדאבונו שירתנו באותו בסיס...

כשאני בוחנת אותה תקופה עכשיו, נדמה לי, שאריק היה בודד בימים ההם. אך אין זאת, שחלילה וחס חסרו לו חברים, או שסוללת מעריציו קטנה. לא עזרה לו האהדה וההערצה של בנות עמק הירדן, אשר הציפוהו במכתבים מיד אחרי שובו הביתה מהעסק (וכמובן היה מקפיד להשאיר את המכתבים „הוורודים והנשיים“ האלה במקומות די בולטים בחדר!) אבל הוא היה ביישן עם בנות והעדף לטפל בבעיה זו בשלב מאוחר יותר של חייו. מה טוב שישנן בעולם רונית ושולי, „המסודרות“ מבחינה זו, ולכן הידידות איתן יכולה להיות חפשית וטבעית.

אין דריסת רגל לעצבנות

אריק: חיוך טובב, "ענק", "זקן הרצל" הגדל וגדל וגדל... עינים מחייכות, נוצצות טובות, רכות לב עצוב! מלא אהבה לכל סביבך, אוון קשבת לכל נצרך, "משקיסט" וקיבוצניק בדם, כן, נאמן, חכם וצנוע. מוכן תמיד לעזור. מוכן תמיד ללמוד ולפתח את עצמך. אין העט מסוגלת להכיל הכל.

המלחמה האכזרית גדעה באכזריות אילן תמיר, שורשו מתעמק והולך באדמה. הוא רק סיים להיות אריק שהכל חבוי בו, ורק התחיל להיות אריק הבשל, המקבל על עצמו הנהלת בית-חרושת, יוזמות חדשות מפגין כישורים יוצאי דופן בגיחול, יחסי אנוש, ידע ותכנון. והוא גם ראש משפחה מסור עד בלי סוף, נאה ומאושר.

את ילדותנו בילינו יחד. אינני זוכרת אותו מתקוטט, ככל ילד אחר, כליכך נוח היה לבריות, תלמיד שקדן, שקט וצנוע. בשנות נעורינו נפרדו דרכינו, אך נפגשנו בבית בימי שני, — פגישות נרגשות כל פעם מחדש...

הוא התבגר — אך לא השתנה; אותו אריק, אהוב על כולם, בעל חוש הומור כובש כל, תמיד מחווה מרכז לחברת. הבדיחות, סגנון הדיבור הנעים, החומור שובה הלב — כל אלה מביאים את כולנו לחדרו. היינו שכנים בצריף קטן, בן 2 חדרים. הקשר בין 4 שוכני הצריף היה הדוק, כל פגישה — שמחה לכולנו. כמו אח היה לך אריק.

בהמשך הדרך המשיכו ילדינו לחזק את הקשר, שהיה כבר קיים בינינו. לשנינו ילדים באותו טיפול. בדרך כלל אנו משכיבים באותו הזמן והוא, אריק, "מעלה לי את המורל" תמיד — בעיקר בימים של עייפות, עצבנות או סתם מצב רוח (אצלי!), הוא אף פעם אינו כועס, מתעצבן או רוטן — ואני תמיד תוהה ומשתאה.

אף בימים קשים יותר, כאשר מוטל עליו לשקם מפעל, ובאותו הזמן יש לו שלושה ילדים קטנים, הדורשים טיפול רב — לעולם אינו מתעצבן. לעצבנות אין בכלל דריסת-רגל באישיותו. את כל-כולו הוא מחלק בין המשפחה לבין המפעל — ותמיד בחיוך, בחומור, בצחוק ואהבה אין סוף.

אולי זו אהבת-חיים, הטמונה כל כך בנפשו, אשר נתנה לו את הכוח האופטימי העצום!

שולי

למען הילדים - הכל

במשך שנות עבודתי כנגנת, מאודי לא פגשתי באב השותף לפעילות היומית ולחוויות המיוחדות לגן — כמו אריק.

היכרותי הראשונה עימו בתור אב היתה באותו יום חגיגי, בו הפעוטון של זהר עבר לגן. ילדי הפעוטון המאושרים והמרוגשים היו ערוכים ב"מסדר" לפני ביתם, שממנו עמדו להיפרד, ובידיהם חפציהם האישיים ביותר. באותו זמן עבר אריק בשביל וראה את ילדתו בקבוצת הפעוטים העוברים, ניגש אלי ואמר: "נורית, את מוכרחה לחכות עד שארוץ להביא את המצלמה; את הרגע הזה, בו זהר עוברת לגן, אני מוכרחה להנציח". מאותו היום והלאה הרגשתי עד כמה אריק שותף לכל חוויה העוברת על בתו ועל שאר בני קבוצתה בגן.

זוכרת אני את חשבת, כאשר וורד סיפרה, שהיא רוצה להפגיש את אריק עם חברה, שלומדת איתה. וכך הופיעה במפת חייו אילנה. כשנישאו כבר לא הייתי בבית. ורק בבואי לבקר, למדתי להכירה כשותפת נאמנה וחברה טובה לחיים. השניים עברו והפגישות בינינו נעשו חטופות וקצרות. ברכת ה"שלום" היא קטועה כל כך, תמיד אין זמן וממהרים לילדים ולאשה. ולא פעם שאלתי את עצמי: האם אריק השתנה! איזה אריק זה עכשיו!

את התשובה קיבלתי במגישתנו האחרונה בחג ה-35 של מעין-צבי. עודני עומדת ומשוחרת עם מישהו — והנה, משהו מחבקני מאחורי. הסתובבתי — ומה רואות עיני! "תביישן" חזה מחבק. שאלתיו לפרש השינוי ואז ברכני למזל-טוב על חולדת ילדתי. ובכל זאת, הוא לא השתנה כלל: מתחת לזקן העצום הסמיקו פנים, הגומות הסתדרו במקומן הקבוע והעיניים נבוכות כלשהן. שמחתי. לא ניהול מפעל, לא תלימודים, לא השנים ולא החברה — דבר לא שינה את אריק. הציפוי השתנה — התוכן לא כן.

וגם אם שייכת אני לדור שעובר ממלחמה למלחמה וממאבק במחבלים למלחמה נוספת, דור הטבחה את חבריו בבחרותם, אשרי לי שזכיתי להיות חברתם וידידתם של בחורים כאריק ויורם, אשרי לי שנתר לי זכרון כה אחוב ויקר.

רונית

אין בעיות - אמר - והלך לפתור

שנות עבודתי במחיצתם של בנינו, שנמלו במלחמת יום הכיפורים, עדיין טריות מאד בזכרוני. ואף על פי כן, כאשר אני יושב להעלות את זכר דמויותיהם על הכתב, הכל מטושטש - הזמנים, המאורעות, עבודתם החשובה של הנערים בענפים השונים.

עם אריק עבדתי זמן רב בענף גידולי-שדה. אך כיצד לצייר תמונה שלמה של אריק, דמותו הצברית והחייכנית, הניצבת לפני בפשטותה, סבלנותו ללא-גבול למשפחתו ולחבריו, נאמנותו ומסירותו, רגש האחריות שלו ויושר-ליבו, אהבתו לארץ, שלמענה לחם ונמל?

היכרנוהו מילדות ובכל שלבי התפתחותו, עד שנעשה צבר חסון, תוסס וחרוף. בעבודתו במשק הצטיין תמיד ביכולתו לנהל עבודת צוות - כך בגידולי שדה, וכך לאחרונה, כאחראי במפעל „הצבי“. זכורני, שלפעמים, בתוקף תפקידו כמרכז ענף, נאלץ להעיר לחברים הערות ביקורת. ואכן, עשה זאת ללא משוא-פנים. אך מעולם לא עוררו דבריו רוגז או התנגדות, כי תמיד נאמרו ברוח טובה וללא שמירת סינה. כשרון מיוחד גילה בשכנוע בני נוער לבוא לעזרת הענף בעונות הברועות של השנה. נישתו הישרה, הסברו הקצר והענייני, דיו היה בהם כדי לשכנע. והילדים באו והתגייסו לעבודה הדרושה מתוך אהבה ואמונה באיש, שפנה אליהם.

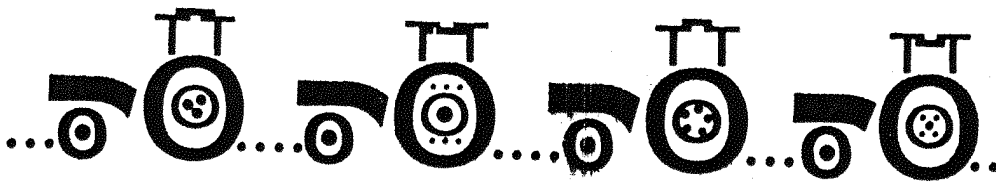
אימרה היתה שגורה בפי: „אין בעיות“, אבל בעיות היו. רק שידע להתגבר עליהן. שכן, למרות שיגרת הלשון שלו, היתה לו גישה רצינית מאד לבעיות שהתעוררו. הוא עצמו, בכל אופן, מעולם לא היה הגורם לבעיות. לא רק שהתבלט בכשרונותיו בכל סוגי העבודה - מעבודת יד פשוטה במעדר ועד למכונות המסוגכות ביותר - אלא שהיה גם מוכן תמיד לכל עבודה, תהיה אשר תהיה. הספקי העבודה שלו ונכונותו לשעות עבודה ארוכות היו לשם-דבר בקרב החברה.

כך גם בלימודים. בשקידה רבה למד בטכניון ובהתמדה התגבר על כל החומר - מה שלא מנע ממנו „לקפוץ“ בכל חופשה לשדה ולמכא שם תפקיד ראשון במעלה, בקטפת הכותנה, בקומביין לעגבניות, בהכנת שטחי זריעה - הכל לפי העונה. בעת שובו הביתה מהלימודים נקלע למצב של משבר במפעל „הצבי“ - והוא מקבל על עצמו את ניהולו, בצניעות ובשקט האופייניים לו. כאן הוא ניצב בפני תכניות פיתוח וניסיון להעלות את הייצור לקווים תעשייתיים רחבים יותר.

הלימודים בטכניון הקנו לו את הידע ואת היסודות ההנדסיים הדרושים לכך. אך באריק היו נתונים אישיים, טבעיים, שאי-אפשר לרכשם בלימודים. הצלחותיו במפעל - כמו לפני כן בחקלאות - נבעו לאודיוקא מהידע המקצועי, כי אם קודם כל מיכולתו ומנכונותו הנפלאות להתמודד עם הבעיות המורכבות ביותר.

חיוכו המלבב מבעד לזקנו היה אולי כסמל לכל התכונות האלו, בהן נזכור את אריק תמיד.

אליעזר בן-יעקב

כשלמד בטכניון התבטא הקשר שלו עם הגן בתשומת-לב מיוחדת, שידע לתת לכל אחד מהילדים בעת ביקוריו; לאחד היה קורץ, לשני צובט בלחי, ואת השלישי היה מכנה בשם-חיבה, פרי המצאתו. יחד עם זאת גם דאג לשמח את הילדים בתשורות, כגון דפי מחשב או כרטיסי אוטובוס, שהיה אוסף למענם. ובכל ביקור היה ניגש אלי בצינעה ושואל: „איך זהר מתנהגת, האם היא בסדר?”

לכל החברים היה ידוע, כי אריק מצטיין לאודווקא בשטח הדרמטי; מעולם לא ראינו אותו רוקד, שר, או מציג על הבמה. אך בן היה הוא השחקן הראשי; בכל חג נטל תפקיד נכבד בהצגת הילדים. אף כי לא אהב את התיאטרליות, למען ילדתו היה מוכן להציג ברצון.

את עזרתו היה מציע גם בתליית הקישוט הגבוה בחגים; הילדים כבר ידעו, שרק אריק יכול לתלות את הסביבון עם המתנות, התלוי מהתיקרה. לעיתים התווכחו ביניהם הילדים על קביעת דירוג האבות הגבוהים, החזקים והגדולים בן. אך אף אחד מביניהם לא הטיל ספק בכך, כי אריק יתפוס את המקום הראשון של „הכי” מכולם.

אריק יישאר בעיני כסמל לאב המסור והאוהב את ילדיו ואת שאר הילדים — סמל לאב הדואג, מתעניין ומשתף פעולה עם בית-הילדים.

נורית

מעשה חד-גדיא - סמל לדמותו

יחף, מכנסים קצרים, חלק גופו העליון עירום. אגלי-זיעה נוטפים ממצחו ומכסים כל חלקה טובה. מפעם לפעם היתה ידו מורמת אוטומטית אל מצחו ומוחה את הזיעה, כאילו להזכירו שחם היום.

כזו היתה דמותו של אריק בשדה.

הוא אהב את האדמה, את הצמחים, ויותר מכל תיפעל את אמצעי הייצור באופן מושלם. לא היה כלי, שלא הכירו, וידע להפיק ממנו את מלוא התועלת. לעיתים אף ערך בו שינוי, והסב את יעודו לתנאי-השדה הנחוצים.

זכור לי מעמד המסמל את דמותו וחיוניותו של אריק, המדברת בעד עצמה:

היה עלינו לסיים חריש של שטח גדול³ בפרק-זמן קצר, משום החשש לבוא הגשם. די-6, אשר גרר אחריו מחרשה, שקע. היה זה בשעת לילה מאוחרת; לא היה ספק את מי להזעיק על-מנת להשתלט על המצב.

„אריק, הדי-6 שקע” — זה כל שאמרתי. „אודיע לאילנה, ובעוד 5 דקות אהיה ליד השער”. ירדנו, התיישב על ה-7 HD התניע וכבר היה בדרכו לגרור את הטרקטור השקוע. עודו מנסה לגרור, שקע גם ה-7 HD. לשניות חכך בדעתו, מה עושים, וכבר עצה בידו: „ננסה לגרור באונימוג”. אמר ועשה. עודו מנסה לגרור, שקע גם האונימוג. „מה עושים?” שאלתי. „אל דאגה, מעבר לגבעה עומד די-9. קדימה!” בליבי חשבתי: כיצד? הרי מימיו לא ישב על כלי כזה. הביט כה וכה וכבר הטרקטור נוסע. חיבר השרשרת והחל לגרור את הדי-6 ואמנם, חילצו מהבוץ. עוד הוא נוסע על הדי-9 על מנת להחזירו, שקע גם זה. מאחר והדי-6 חולץ גרר בעזרתו את ה-7 HD וחילצו; ובעזרת ה-7 HD והדי-6 חולץ הדי-9 והאונימוג.

השעה היתה כבר שעת-בוקר. ואריק המשיך לחרוש את השדה עד שסיים את המלאכה.

הרי לכם מסכת של חד-גדיא, המלמדת על נועם הליכותיו, על רצונו לעזור לזולת, על תושיתו, דבקותו במטרה, מסירותו ללא לאות, ואהבת האדמה.

כל אלה התאגדו באריק.

יעקב פ.

לאַריק עם לכתך...

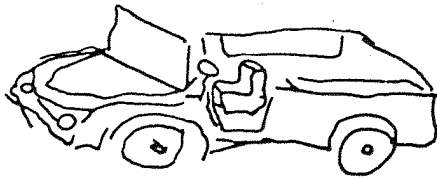
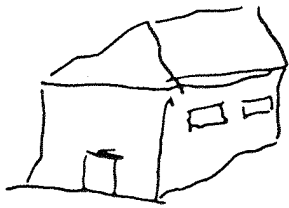
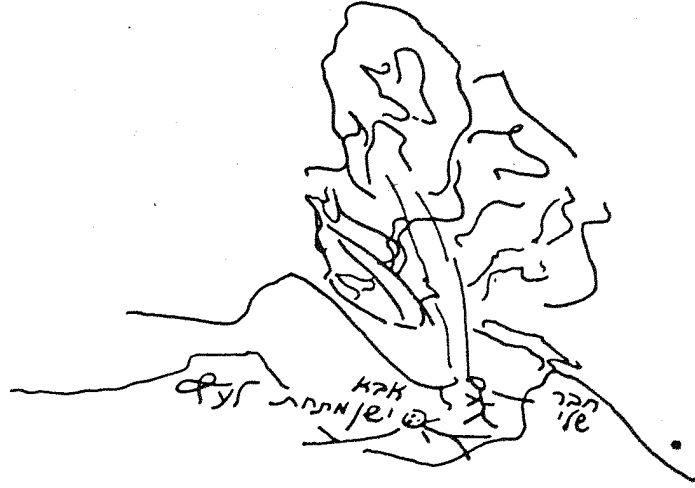
„את אשר יאהבו האלים — יקחוהו בדמיימיו“
כך שר משורר יווני קדמון, כך שרו מאז רבים רבים:
וכך לקחוך גם אתה עלם חמודות, בדמיימיןך.
בזוהר עלומים, ולמרגלותיך מחר גדול,
זוהר מכל שניתן לצפות...
המשפחה ההורים שואלים, וכולנו עמם שואלים:
מי ברא „אהבת־אלים“ זו,
הגוזלת גוזלים רכים, ומלאכי־חמד מופלאים,
שכמותך כמותך אריק?

מי חפץ ב„אהבת אלים“ זו,
שקרבנה נעורים, ומחירה החיים?...
אנו אל מרום עיניים נישא,
כי יטע אהבת־אמת באלים,
זו שתנצר ותשמר כבבת,
על עלומים ונעורים תוססים
ולא תקפד נפש רכה אחת בעולם.

אותך אריק נרבה לזכור,
בדמע וביגון — אך בגאון,
לעד — לעולמי עד.

בן כיתתך, ידיד וחבר לעבודה
רגי

זכור החמוקה שלי

דמוך נשיקודת

מאזר

א' סוכות תשל"ד, 11.10.73

לאילנה החמודה שלי המון המון שלום,

אני יושב באיזה "אי שם", בדרום, וכותב לך כמעט
מפעלה שופעים את המטוסים וזו עוצמה שמחזירה
ביטחון בשופעים. מצד שני שופעים את תפילת החג הפת-
נגנת לידנו; זה הדבר היחיד בשטח, שמזכיר לי, כי חג היום.
• אומנם השאלות כבר נדושות, אך בכל זאת, מה שלומכם?
איך כל הליצנים, זהר, איתי, זיו וניני; אני מקווה מאד,
שהם לא מכנידים עליך יותר מדי ואפילו עוזרים לך בעבודות
הבית.

אנחנו עדיין מתיינים ונראה מה יהיה; בסופו של דבר
ננצח, אך המחשבה על כל האלפנות, ההורים והילדים
השכולים מעבירה צמרפורת ומכהה כל חדות נצחון.

חמודה שלי, אין לך מושג כמה הייתי פוכן להיות כבר
איתך בבית, לשחק עם הילדים אחר הצהריים ולחיות את כל
הדברים הקטנים הרגילים שלנו.

לפני, על החול, מסתובבת לה לטאה קטנה, קופצת
מעקבה לעקבה בתוך החול, עושה רושם שהיא לפחות נהנית
פה; אפשר לומר שגם המלחמה מזאיגה אותה מעט מאד.
אך אל תחשבי, שאני מקנא בה ומוכן להיות לטאה. אני בכל
מקרה רוצה לחזור אליך, אני מקווה להתראות מהר פהר.

ילדתי, תחזיקי מעמד - יהיה בסדר, קשה להמשיך
לכתוב פה בגלל הרעשים והעבודות.

להתראות המון נשיקות
שלכם אריק

ג. ב. מאחור ציור לזהר.

מספר אחד הלוחמים: השחר העולה על אפריקה היה אחד מן המראות הנשגבים, שנגלו לעיני הצנחנים. במימי התעלה סאנה התנועה כמו באוטוסטרדה. סירות גומי המשיכו להנחית צנחנים, ודוברות העבירו את הסנקים הראשונים. למראה ה"פאטונים" שטיפסו על החוף המצרי, חשתי כי מעולם לא אהבו הצנחנים את השריון כמו בבוקר ה-16 באוקטובר 1973.

השמש המטפסת ממזרח על חצי-סיני, המים הזורמים בתעלה, עלי האקליפטור סים המתבדרים ברוח — יצרו אשליה רגעית, כי אפריקה תהיה שלנו ללא קרב. מטוסי קרב מצריים, שחלפי מעל איזור הצליחה, היו הסנוניות לסערה ההולכת ומתקרבת. מרגע שנתגלגנו, עלו עלינו המצרים בכל האמצעים שבידיהם. "מיגים" ו"סוחויים" צללו לעברנו גלים-גלים. התכווצנו בתוך שוחות עמוקות, נושאים תפילה חרישית לבואו של חיל-האיר, והמיראזים הגיעו. השמים האדימו מאש טילים והשחירו מהתפוצצויות מטיסים מצריים.

בשלב מסוים של הצליחה הצליחו המצרים לחסום את ציר התנועה, המוליך לראש-הגשר. נשארנו מבודדים על אדמת-אויב — מאות צנחנים ועשרות טנקים. היה זה הלילה הארוך בחייו של כל אחד מאיתנו. שמענו את רשרוש הסנקים המצריים, ההולכים וסוגרים עלינו מצפון-מזרח. לקראת הבוקר נערך העימות הגדול, קילומטרים ספורים לפני התעלה. מדורות שהאירו את האפלה סיפרו את סיפורו של קרב שריון בשריון. עם דמדומי-בוקר זיהינו טורי שריון, הנעים לקראתנו. רק כשהגיעו עד מרחק של מאית מטרים לפני הסוללה, ידענו כי הם שלנו.

וכשנכשלה מיתקפת השריון המצרי, הפעיל האויב את הארטילריה. אזור הבניסה לראש-הגשר הפך ל"חצר-מוות". הפגזים זרעו מוות בכל עבר. איש מאיתנו לא האמין, כי נצא מן התופת הזו, שנמשכה תשעה ימים רצופים, ימים ולילות של אש, מטחי תותחים, מרגמות, קטיושות, התקפות אויר וגיחות-התאבדות של מסוקים. הצליחה היתה חוויה — ו"חצר-המוות" סיוט.

(אילן כפיר, "ידעות אחרונות")

בין אנשי מטהו של דני מט, שתכננו את הצליחה, היה קצין החימוש של החטיבה, סרן אריק לביא. על אריק הוטלה המשימה הכבדה לדאוג לכל הציוד, הנשק והתחמושת, הדרושים למבצע. ואולם הוא לא הסתפק בתפקיד עורפי. יחד עם מטה החטיבה הוא צלח את התעלה בין הראשונים ושם המשיך מיד בפעולתו החיונית, שבלעדיה הקרב לא היה יכול להתנהל: אספקה סדירה של כלי מלחמה ללוחמים תוך כדי הרעשת התופת של האויב. בלילה שבין ה-20 ל-21 באוקטובר נפגע אריק מפגיעה ישירה של קטיושות על מפקדת החטיבה.

לאילנה היקרה שלי המון שלומות,

מה אומר לך – ישנם דברים יותר מהנים ממלחמה.
ביום שני נכנסנו להלחם באופן פעיל ומאז עד עתה, פשוט
לא התפניתי לכתוב לך.

כאשר נסענו לכוון היעד והפגזים נפלו מכל הצדדים,
נזכרתי מחדש ביום, שנכנסנו לירושלים ב-67. הגענו אז
בלילה כאשר העיר מופגזת; הפעם הפגזו אותנו תוך כדי
נסיעה. מה אגיד לך – המחשבות הראשונות שעולות הן
עליך ועל הילדים: מה את עושה, איך הילדים מרגישים ועוד
דברים הקשורים בכס. תוך כדי ימי הלחימה הגעתי למסקנה,
שהמצב הגרוע ביותר הוא להימצא תחת הפגזות ארטילריה
– וזה מצבנו כל העת. האפשרות היחידה היא להיכנס
לשוחה, להמתין ולקוות, שלא תבוא פגיעה ישירה. אך אין
מה לעשות וחיים עם זה.

אילנה שלי, הרגשה נוספת שחזרה בדומה למצב בירו-
שלים היא, שהנה כל מי שמדברים איתו, עלולים לא לראותו
מחר או אפילו בערב. ישבתי עם זמוש, נפרדנו לכמה דקות
תוך כדי הפגזה וכשחזרתי הסתבר לי, שהוא נפצע – לא רציני
בכלל, אבל זה המצב. לפעמים המצב גרוע מזה.

אישה שלי, שלא תחשבי שמצבנו רע. אנחנו בהחלט
מנצחים והמצב הרבה יותר טוב מזה המתואר ברדיו. אך
מה אגיד לך – אף פעם לא חשבתי שביקור באפריקה כל-כך
יקר.

אישה שלי, יש עוד הרבה לספר, אך אין זמן כעת.
אני מקווה שאמצא דרך לשלוח את המכתב, כי בינתיים
אין לנו סידור דאר.

המון המון נשיקות לך ולילדים. החזיקו מעמד, יהיה
טוב.

להתראות

שלך, אריק

נ. ב. – שאר החברה, יגאל, יעקב, גידי, יושקי וישראל בסדר.